Eduskunta
sosiaali- ja terveysvaliokunta

OmaTahto2020 – Päivitetään Suomen aborttilaki 2020-luvulle! – kansalaisaloite (KAA 8/2020 vp)

OmaTahto2020-aloitteessa (KAA 8/2020 vp) esitetään, että lakia raskauden keskeyttämisestä tulee muuttaa siten, että raskaana oleva saa pyynnöstä keskeytyksen, jos raskaus on edennyt korkeintaan 12 raskausviikkoon. Aloitteen mukaan nykyisen lain vaatimus kahden lääkärin erillisistä lausunnoista tulee poistaa.

Kutsun liitteenä oleva luonnos toteuttaa lakialoitteen edellä mainitun sisällön ja Valvira pitää sinänsä luonnosta perusteltuna ja kannatettavana. Lakiluonnos on laadittu yhteistyössä Valviran kanssa.

Valvira pyytää, että lain voimaantulemiselle annetaan riittävä aika, jotta raskauden keskeyttämistä koskevista lomakkeista voidaan säätää uusi asetus. Lakiluonnos muuttaa lomakkeiden sisältöä siinä määrin, että nykyisin voimassa olevia lomakkeita ei voida enää käyttää.

Valvira uudistaa aikaisemmin sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kuulemisessa 10.2.2022 esittämänsä. Valvira on tuolloin esittänyt kantanaan, että raskauden keskeyttämiseen liittyvän lainsäädännön on oltava kaikilta osin täsmällistä ja tarkkarajaista ja muutenkin täytettävä perusoikeuksien yleiset ja erityiset rajoitusedellytykset. Valviran näkemyksen ja kokemuksen mukaan naisen itsemääräämisoikeutta koskeva muutos tulee toteuttaa, mutta siitä huolimatta pitää tärkeänä, että lain kokonaisuudistusta ryhdyttäisiin valmistelemaan mahdollisimman pikaisesti.

Valvira toistaa lausunnossaan kuulemisessa 10.2 esille nostamansa seikat, jotka olisi kokonaisuudistuksessa huomioitava:

1. Aikarajat raskauden keskeytyksille,
2. Terveydenhuollon ammattihenkilön mahdollisuus kieltäytyä osallistumasta toimenpiteeseen,
3. Sikiödiagnostiikan ja geeniteknologian edistyminen,

4. Kaksoisraskaudet, sillä laki ei tunne ns. osakeskeytyksen käsitettä,
5. Raskaat hallinnolliset menettelyt lausunnonantajalääkäriin ja keskeytyssairaalaan liittyen
6. Raskaudenkeskeytyslautakunnan toiminta

Jotta raskaudenkeskeytyshakemukset voidaan lautakunnassa käsitellä lain kirjauksen mukaisesti viivytyksettä, toimii lautakunta tällä hetkellä myös etäyhteyksin. Siitä, onko lautakunnan kokouksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä mahdollista, ei ole säädetty ja järjestelyn oikeellisuudesta on esitetty erilaisia näkemyksiä. Oikeudellisen tilan selventämiseksi Valvira pyytää, että kansalaisaloitteen käsittelyn yhteydessä raskauden keskeyttämisestä annettuun lakiin lisättäisiin uusi 10 a §:

> 10 a §
>
> Raskaudenkeskeyttämis- ja steriloimisasioiden lautakunnalle kuuluvista asioista voidaan päättää varsinaisessa kokouksessa tai sähköisessä toimintaympäristössä kokonaan tai osittain tapahtuvassa kokouksessa (sähköinen kokous).

Ehdotettu säännös vastaisi kuntalain (410/2015) 98 §:ää ja kliinisestä lääketutkimuksesta annetun lain (983/2021) 21 §:ää.

Ratkaistu: 04.05.2022
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Mikkonen Maarit, Ryhmäpäällikkö, esittelijäneuvos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.